

One Second

Regie: Zhang Yimou | Cast: Yi Zhang, Haocun Liu, Wei Fan, e.a. | China, 2020 | Chinees gesproken, NL/FR ondertiteld | duur: 1u44

China tijdens de Culturele Revolutie. Een gevangene ontsnapt uit een werkkamp in de hoop ergens het bioscoopjournaal te kunnen bekijken waar zijn 14-jarige dochter kort in voorkomt. Het is zijn enige kans om haar even terug te zien, want ze is ondertussen zelf een van de revolutionairen waardoor hij als veroordeelde haar onmogelijk kan opzoeken. De filmrol waarop de beelden staan is echter gestolen door een weesmeisje. Hij zet alles op alles om de filmrol te bemachtigen, terwijl in een afgelegen dorp iedereen vol ongeduld uitkijkt naar de filmavond, een klein lichtpuntje in de hachelijke tijden.

Sinds hij in 1988 in Berlijn de Gouden Beer won met zijn debuutfilm *Red Sorghum* is Zhang Yimou (*Raise The Red Lantern*, *House of Flying Daggers*, *Shadow*) uitgegroeid tot de belangrijkste hedendaagse Chinese regisseur die wereldwijd furore maakt. *One Second* is Zhangs meest persoonlijk film. Hij groeide zelf op als jongere tijdens de Culturele Revolutie (1966-1976) en kon hierdoor pas laat aan zijn filmopleiding beginnen. De film is geen vlammend pamflet tegen de Culturele Revolutie, een periode die nog steeds erg gevoelig ligt in China, maar eerder een liefdesbrief aan cinema. *One Second* werd net voor de première op het Filmfestival van Berlijn in 2019 plots teruggetrokken, vermoedelijk door het Chinese regime. Het is onduidelijk of de film sindsdien aangepast is, maar het eindresultaat blijft een intens mooie, hartverwarmende en visueel prachtige ode aan de kracht van cinema.

BINNENKORT

The Last Bus
di 20.09.22 – 20u30

Ich bin dein Mensch
di 27.09.22 – 20u30

Il Buco
di 4.10.22 – 20u30

To Olivia
di 11.10.22 – 20u30

Competencia Oficial
di 18.10.22 – 20u30

Tori et Lokita
di 15.10.22 – 20u30

www.ccstrombeek.be/film

EUROPA CINEMAS
CREATIVE EUROPE - MEDIA SUB-PROGRAMME

VAF
VLAAMS
AUDIOVISUEEL
FONDS

IJSFABRIEK
STROMBEEK

Chinese filmmakers zijn gedwongen tot een ingewikkelde balanceeract. Zhang Yimou weet dat ook weer sinds de Chinese autoriteiten twee jaar geleden zijn film *One Second* terugtrokken van het filmfestival in Berlijn. De film is nu alsnog te zien. Dat hij zich afspeelt tijdens de Culturele Revolutie, is de graat in de keel bij de Chinese machthebbers.

Het is geen nieuws dat na een paar decennia van groeiende vrijheid van meningsuiting en expressie de duimschroeven in China weer stevig worden aangehaald. De filmwereld is een treurig voorbeeld.

Hoe zat het ook alweer? China had een rijke filmcultuur, die tijdens de Culturele Revolutie (1966-1976) tot een abrupt einde kwam. De Filmacademie in Beijing werd gesloten, omdat het volk volgens de Rode Gardisten, de stoottroepen van de Culturele Revolutie, geen films nodig hadden maar 'revolutionaire modelopera's'. Daarin gingen onverschrokken helden binnen- en buitenlandse vijanden te lijf.

Na de catastrofe van de Culturele Revolutie, die naar schatting twee miljoen mensen het leven kostte, gingen in 1978 de deuren van de Filmacademie weer open. Vier jaar later studeerde een onwaarschijnlijk talentvol groepje filmmakers af, dat de Vijfde Generatie werd genoemd, met Zhang Yimou, Chen Kaige en Tian Zhuangzhuang als beroemdste representanten. Zij maakten geweldige films, vaak over de recente Chinese geschiedenis. Chen Kaige leverde in 1984 het startschot met *Gele aarde*, dat zich afspeelt op het platteland in de jaren veertig van de vorige eeuw. Zhang Yimou reflecteerde met *Het rode korenveld*, *Ju Dou* en *Raise the Red Lantern* op het China van de jaren twintig. Zhuangzhuang maakte in 1993 met *The Blue Kite* de politiek meest explosieve film. Het drama toont de verwoestende kracht van de maoïstische idiotie tussen 1953 en 1968 op het leven van een familie. De barre ellende tijdens de Culturele Revolutie is de genadeklap voor de familie.

Op de Vijfde Generatie volgde eind jaren negentig de Zesde. Deze makers hadden meer interesse in de huidige sociale problemen van China dan in het verleden. Boegbeeld Jia Zhangke klaagde in zijn films (*Pickpocket*, *Unknown Pleasures*) de door de rücksichtslose modernisering veroorzaakte sociale vervreemding aan, Zhuang Yuan doorbrak het taboe op homoseksualiteit (*East Palace, West Palace*) en Wang Xiaoshuai toonde de bikkelharde overlevingsstrijd in het staatskapitalistische China (*Beijing Bicycle*). De kritische stroom films wekte irritatie bij de machthebbers, met als gevolg na verloop van tijd een striktere censuur. Sinds het aantreden van Xi Jinping in 2013 als leider is het helemaal gedaan met kritische films.

Hoe de tijden zijn veranderd, laat zich illustreren aan de hand van films over de Culturele Revolutie. Dit onderwerp is taboe – te gevoelig voor de communistische partij – maar toch lukte het filmmakers van de Vijfde Generatie, van wie sommige traumatische herinneringen aan de Culturele Revolutie hadden, er films over te maken. Chen Kaige, die

als jonge knul zijn vader als contrarevolutionair had aangegeven waarna deze in een werkkamp belandde, toonde de gruweltijd in *Farewell My Concubine*, Tian Zhuangzhuang in *The Blue Kite* en Zhang Yimou in *To Live*.

Natuurlijk ging het maken van deze films niet zonder problemen, maar die waren minder hevig dan de censuurperikelen nu. Dat blijkt uit het ingrijpen van de autoriteiten bij Zhang Yimou's nieuwste film *One Second*. De in de Culturele Revolutie spelende film voert een uit een werkkamp ontsnapte gevangene op, die op zoek is naar een propagandistisch filmjournaal waarin zijn tienerdochter, die hij zes jaar niet heeft gezien, voorkomt. Als hij in een dorp een zaaltje vindt waar dit journaal te zien zal zijn, dreigt de voorstelling te moeten worden afgelast, omdat de film door een ongelukje tijdens het transport helemaal onder het stof zit. Geen nood, want de dorpelingen draven massaal op om de film schoon te maken. Het levert nostalgische beelden op van een tijd waarin men op het platteland nog uitliep voor een filmvertoning.

Geen probleem voor de censuur, deze nostalgie, maar wel de verwijzingen naar de Culturele Revolutie. Dat de ontsnapte gevangene, die een band opbouwt met een weeskind, tot acht jaar werkkamp is veroordeeld omdat hij een Rode Gardist heeft geslagen, toont het stuitende onrecht in deze periode, waaraan de communistische partij niet herinnerd wil worden. Het is de reden dat *One Second* werd teruggetrokken van het filmfestival in Berlijn. Dat de film – feitelijk een prettig kabbelend melodrama – nu toch te zien is, komt doordat Zhang Yimou de film heeft aangepast. Wat hij precies heeft veranderd, weten we niet, maar wie de uit de lucht vallende epiloog ziet, kan alleen maar concluderen dat deze later is toegevoegd.

De perikelen rond *One Second* tonen hoe Chinese filmmakers weer in het politieke keurslijf worden gedrongen. Hoe treurig de situatie is, blijkt onbedoeld uit het volgende: in *One Second* zit een fragment uit de propagandafilm *Heroic Sons and Daughters* uit 1964. Daarin ontmoet een Chinese politieke commissaris in de Korea-oorlog zijn verloren gewaande zoon en dochter op het slagveld. Bijna zestig jaar later moeten Chinese bioscopen sinds deze zomer deze unvervroren propaganda als één van twaalf films verplicht vertonen als educatieve bijdrage aan de herdenking van het honderdjarige bestaan van de communistische partij. Zhang Yimou weet in elk geval weer wat van hem verwacht wordt: na *One Second* heeft hij bliksemsnel twee nationalistische films gemaakt.

Lees meer op de website:

Portret: Zhang Yimou laat zich (niet) muilkorven (dS Weekblad)

<https://www.ccstrombeek.be/film/one-second>